

OCENA REFORM SPOLECZNYCH

Warszawa, grudzien 1999

- Trzy czwarte społeczeństwa (75%) wyraża obecnie opinie, że rząd zrobił źle wprowadzając wszystkie cztery reformy w jednym roku. Przeciwnego zdania – że decyzja ta była słuszna - jest 15% Polaków.
- W ogólnych ocenach skutków reform zaznacza się wyraźna przewaga pesymistów – osób, których zdaniem na wprowadzonych zmianach ludzie stracą – nad optymistami, którzy liczą na korzyści. Relatywnie najczęściej wyrażane jest przekonanie, że wprowadzone zmiany nie przyniosą ani zysków, ani strat. Dotyczy to zwłaszcza oceny skutków reformy samorządowo-administracyjnej (48%) oraz szkolnictwa i oświaty (37%). W ocenach skutków reformy służby zdrowia dominują obawy – blisko trzy piąte (57%) społeczeństwa wyraża przekonanie, że reforma ta przyniesie ludziom ujemne konsekwencje.
- Opinia publiczna w większości negatywnie ocenia działanie zreformowanych instytucji. Najczęściej wyrażane jest niezadowolenie z funkcjonowania służby zdrowia – ogromna większość, prawie cztery piąte (79%) Polaków źle ocenia skutki zreformowania tej instytucji. Przeciwnego zdania jest tylko co dziesiąty (11%) ankietowany. Blisko trzy piąte społeczeństwa (58%) dostrzega negatywne skutki reformy oświaty i szkolnictwa, pozytywnie zaś zreformowane szkolnictwo ocenia 18% badanych. Nieco ponad połowa (52%) Polaków stwierdza, że władze samorządowo-administracyjne po wprowadzeniu reformy działają źle, niemal tyle samo osób (50%) ocenia w ten sposób funkcjonowanie systemu ubezpieczeń emerytalno-rentowych. Pozytywne konsekwencje wprowadzenia w tych instytucjach zmian dostrzega jedna czwarta społeczeństwa – odpowiednio 27% i 25%.
- Na pytanie o to, co wskutek reformy w służbie zdrowia zmieniło się na lepsze ponad trzy piąte (62%) badanych stwierdziło, że nic – jest tak samo jak wcześniej lub gorzej. Wśród wymienianych przez pozostałych zmian na korzyść są takie sprawy jak: lepszy dostęp do lekarzy (5%), bardziej uprzejme i życzliwe podejście personelu medycznego do pacjentów (4%), a także wprowadzenie lekarza rodzinnego (3%) i możliwość wyboru lekarza i przychodni, w której chcemy się leczyć (3%). Znacznie częściej wskazywane są utrudnienia, które powstały w służbie zdrowia wskutek reformy: gorszy, trudniejszy dostęp do świadczeń medycznych (26%), utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów (23%), wzrost ponoszonych przez pacjentów kosztów leczenia (23%) i biurokracja, uciążliwe formalności (9%).
- Ankietowani, w których gospodarstwie domowym są dzieci uczące się w szkole podstawowej lub gimnazjum, relatywnie najczęściej stwierdzają, że wskutek reformy oświaty nic nie zmieniło się na lepsze w szkolnictwie (43%). Wśród wymienianych korzyści reformy znajdują się wypowiedzi dotyczące programu nauczania, dostosowania go do realiów i potrzeb (5%) i wprowadzenie gimnazjum (4%). Natomiast stosunkowo najbardziej odczuwanym (16% wskazań) mankamentem wprowadzonych zmian jest to, że wprowadzenie gimnazjum zwiększyło odległość do szkoły. Wprowadzona reforma budzi też obawy o obniżenie się poziomu wykształcenia naszego społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży wiejskich lub z biednych rodzin z powodu zbyt wysokich dla nich kosztów kształcenia (15%). Zastrzeżenia 10% osób budzi nowy program nauczania.

OBOP

Ośrodek Badań Opinii Publicznej Sp. z o.o.

ul. Dereniowa 11, 02-776 Warszawa

Tel.: (48 22) 648 2044 (-46), 644 9995 Fax: (48 22) 644 9947 e-mail: obop@obop.com.pl www.obop.com.pl

Cytowanie, publiczne odtwarzanie oraz wykorzystanie w innej formie danych, informacji i opracowań zamieszczanych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

W ostatnich dniach listopada OBOP przeprowadził sondaż¹ opinii publicznej dotyczący wprowadzonych w tym roku reform społecznych. Oprócz zamieszczanych już we wcześniejszych sondażach pytań o słusność wprowadzenia wszystkich reform w jednym roku, opinie czy na zmianach ludzie zyskują czy tracą oraz ogólną ocenę zreformowanych instytucji, poprosiliśmy respondentów o wskazanie pozytywnych i negatywnych skutków reformy służby zdrowia i szkolnictwa.

OPINIE POLAKÓW O RÓWNOCZESNYM WPROWADZENIU CZTERECH REFORM

- Trzy czwarte społeczeństwa (75%) wyraża obecnie opinie, że rząd zrobił źle wprowadzając wszystkie reformy w jednym roku, przy tym jedna trzecia (33%) osób uważa, że była to bardzo zła decyzja.
- Przeciwnego zdania – że decyzja ta była słuszną – jest 15% Polaków.
- Co dziesiąty (10%) ankietowany nie ma na ten temat zdania.

Opinie na temat decyzji rządu o jednoczesnym wprowadzeniu wszystkich czterech reform nie ulegają istotnym zmianom.

dane w proc.

Jak Pan(i) sędzi, czy rząd zrobił dobrze czy źle, wprowadzając wszystkie cztery reformy w tym samym roku?	III'99	VI'99	IX'99	XI'99
bardzo dobrze	2	3	3	2
dobrze	14	16	13	13
źle	42	40	40	42
bardzo źle	33	31	36	33
trudno powiedzieć	9	10	8	10

Z wprowadzenia wszystkich reform w tym samym roku zadowolone są częściej od innych osoby pozytywnie oceniające działalność rządu (36%), badani o centroprawicowych (32%) i prawicowych (26%) poglądach politycznych, ankietowani z wyższym wykształceniem (26%), mieszkańcy największych miast (25%), a także respondenci, którzy oceniają swoją sytuację materialną jako dobrą (23%).

¹ Badanie przeprowadzone przez OBOP w dniach 27-29 listopada 1999 roku na reprezentatywnej losowej próbie mieszkańców Polski powyżej 15 roku życia. Zrealizowano 1025 wywiadów. Maksymalny błąd statystyczny wynosi +/-3% przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

Krytyka wprowadzenia czterech reform jednocześnie jest tym częstsza, im gorsza ocena własnej sytuacji materialnej (od 68% wśród osób z niej zadowolonych do 85% w grupie respondentów, którzy oceniają, że powodzi im się źle). Przeciwnikami kumulacji reform są ponadto badani deklarujący lewicowe (92%) i centrolewicowe (84%) poglądy polityczne, badani negatywnie oceniający działalność rządu (84%), a także osoby z wykształceniem średnim (82%), trzydziestolatkowie (81%) i mieszkańcy małych miast (80%).

Przewaga przeciwników nad zwolennikami wprowadzenia wszystkich reform w jednym roku występuje zarówno wśród zwolenników partii rządzących, jak i elektoratu opozycji.

Najmniejsza przewaga jest wśród potencjalnych wyborców AWS – stosunkowo najwięcej, bo niecałe dwie piąte (36%) osób uważa, że rząd zrobił dobrze wprowadzając jednocześnie wszystkie zmiany, a ponad połowa (54%) wyraża krytykę takiej decyzji. Więcej niż wśród ogółu osób popierających tempo działań reformatorskich rządu jest również wśród sympatyków Unii Wolności – niemal jedna trzecia (32%) uważa za słuszną wprowadzenie reform w jednym czasie, ponad dwie trzecie (68%) osób wolałoby jednak inną strategię wprowadzania zmian.

Największy dystans między zwolennikami a przeciwnikami kumulacji reform występuje wśród osób popierających SLD i PSL: odpowiednio 88% i 87% zwolenników tych partii krytykuje jednoczesne wprowadzenie wszystkich reform, podczas gdy zadowoleni z takiej decyzji rządu stanowią odpowiednio 7% i 11% osób.

Zestawienie wyników odpowiedzi na to pytanie wśród elektoratów najważniejszych partii politycznych pozwala na następujące wnioski:

- ◆ W porównaniu z wrześniem br. nastąpiła polaryzacja opinii wśród wyborców AWS – zmniejszył się bowiem udział badanych, których zdaniem kumulacja reform była „raczej” dobra lub zła, zwiększył się natomiast odsetek tych, którzy decyzje te oceniają bardzo źle (o 6 punktów proc.) i – nieznacznie – bardzo dobrze (o 3 punkty proc.).
- ◆ Sympatycy UW częściej niż na początku września są teraz zdecydowanie negatywnie ustosunkowani do tempa działań reformatorskich rządu (wzrost udziału ocen bardzo złych o 12 punktów proc.), jednak jest to wynikiem wyrobienia sobie opinii przez osoby, które wcześniej nie potrafiły tego ocenić, bowiem udział osób wyrażających inne zdanie nie uległ istotnym zmianom.

- ◆ Wśród potencjalnych wyborców SLD mniej jest obecnie zdecydowanych krytyków kumulacji reform (o 5 punktów proc.), przybyło natomiast osób oceniających, że jest to raczej zła decyzja (o 5 punktów proc.).
- ◆ Od wrzesnia br. zwiększył się poziom krytyki dla jednoczesnego wprowadzenia reform społecznych w elektoracie PSL: o 11 punktów proc. zwiększył się udział osób, których zdaniem było to bardzo zle (w takim samym stopniu zmniejszył się natomiast odsetek oceniających te decyzje rządu jako raczej zła).

dane w proc.

Jak Pan(i) sady, czy rząd zrobił dobrze czy zle, wprowadzając wszystkie cztery reformy w tym samym roku?	AWS				UW				SLD				PSL			
	III	VI	IX	XI	III	VI	IX	XI	III	VI	IX	XI	III	VI	IX	XI
bardzo dobrze	9	7	9	12	6	17	3	4	0	0	1	1	2	0	3	0
dobrze	23	23	30	24	34	42	31	28	8	15	7	6	3	14	5	11
zle	39	48	40	35	33	20	34	33	38	45	35	40	48	43	52	41
bardzo zle	23	16	13	19	24	18	23	35	52	40	53	48	34	38	35	46
trudno powiedziec	6	6	8	10	3	3	9	0	2	0	4	5	13	5	5	2

OGÓLNA OCENA KORZYSCI I STRAT WYNIKAJĄCYCH Z REFORM

- W ocenach skutków wprowadzonych reform zaznacza się wyraźna przewaga pesymistów – osób, które obawiają się negatywnych konsekwencji nad optymistami, którzy liczą na korzyści.
- Relatywnie najczęściej wyrażane jest przekonanie, że wprowadzone zmiany nie przyniosą ani zysków, ani strat. Dotyczy to zwłaszcza oceny skutków reformy samorządowo-administracyjnej (48%) oraz szkolnictwa i oświaty (37%).
- W ocenach skutków reformy służby zdrowia dominują obawy - blisko trzy piąte (57%) społeczeństwa wyraża przekonanie, że reforma ta przyniesie ludziom niekorzystne konsekwencje.
- Udział osób, które oczekują, że na wprowadzonych reformach ludzie zyskają jest bardzo niewielki – od 7% w przypadku reform samorządowo-administracyjnej i służby zdrowia do 14% w ocenie zmian w systemie ubezpieczeń emerytalno-rentowych.

- Trudności w jednoznacznej ocenie sprawia reforma ubezpieczeń emerytalno-rentowych: blisko jedna trzecia badanych (32%) sady, że ludzie na niej straca, ale niewiele mniej (30%) – sady, że nie przyniesie ona ani pozytywnych, ani negatywnych skutków.

Szczegółowe dane przedstawia tabela ponizej.

dane w proc.

Czy ludzie tacy jak Pan(i) na tych reformach raczej zyskaja, czy raczej straca?	raczej zyskaja				raczej straca				ani zyskaja ani straca				brak opinii			
	I	VI	IX	XI	I	VI	IX	XI	I	VI	IX	XI	I	VI	IX	XI
na reformie samorzadowo-administracyjnej	17	11	9	7	25	31	26	26	43	43	49	48	16	15	16	19
na reformie sluzby zdrowia	19	12	10	7	44	55	55	57	20	21	25	22	17	12	10	14
na reformie ubezpieczen emerytalno-rentowych	24	24	21	14	29	32	29	32	26	27	35	30	20	17	15	24
na reformie szkolnictwa i oswiaty	-	-	12	9	-	-	31	27	-	-	38	37	-	-	19	27

Tylko jeden Polak na piecdziesieciu (2%) jest przekonany, że ludzie zyskaja na wszystkich wprowadzonych reformach, az 78% badanych uwaza natomiast, że na zadnej z reform ludzie nie zyskaja. Jednocześnie jednak tylko 14% osób wyraża obawy, że społeczenstwo straci na wszystkich wprowadzonych zmianach.

Udział osób przekonanych, że na kazdej reformie ludzie zyskaja, zwieksza sie wraz z lepsza ocena własnej sytuacji materialnej. Czesciej również korzystyci spodziewaja sie badani zadowoleni z dzialalnosci rządu i premiera.

Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia zwieksza sie udział osób, których zdaniem ludzie zyskaja na reformie sluzby zdrowia i oswiaty, o korzystyciach z reformy administracyjnej czesciej od innych wypowiedaja sie osoby z wyzszym wykształceniem, a z reformy ubezpieczen – również badani z wykształceniem srednim.

Im mlodsi sa badani, tym czesciej przekonani sa, że na reformie ubezpieczen społecznych ludzie zyskaja. Najmlodsi, ponizej 30 roku zycia, czesciej niz inni wyrażaja opinie, że korzystyci przyniesie reforma edukacji.

Osoby, w których gospodarstwie domowym sa dzieci uczace sie w gimnazjum lub szkole podstawowej czesciej od innych uwazaja, że na reformie szkolnictwa i oswiaty społeczenstwo raczej straci.

OCENA FUNKCJONOWANIA REFORMOWANYCH INSTYTUCJI

Opinia publiczna w większości negatywnie ocenia działanie zreformowanych instytucji:

- Najczęściej wyrażane jest niezadowolenie z funkcjonowania służby zdrowia – ogromna większość, prawie cztery piąte (79%) Polaków źle ocenia skutki zreformowania tej instytucji. Przeciwnego zdania jest tylko co dziesiąty ankietowany (11%).
- Blisko trzy piąte (58%) społeczeństwa dostrzega negatywne skutki reformy oświaty i szkolnictwa. Natomiast pozytywnie zreformowane szkolnictwo ocenia niecała jedna piąta badanych (18%).
- Nieco ponad połowa (52%) Polaków stwierdza, że władze samorządowo-administracyjne po wprowadzeniu reformy działają źle, niemal tyle samo osób (50%) ocenia w ten sposób funkcjonowanie systemu ubezpieczeń emerytalno-rentowych. Pozytywne konsekwencje wprowadzenia w tych instytucjach zmian dostrzega jedna czwarta społeczeństwa – odpowiednio 27% i 25%.

A jak ocenia Pan(i) służbę zdrowia, system ubezpieczeń emerytalno-rentowych, działania władz samorządowo-administracyjnych oraz szkolnictwo po wprowadzeniu:										
	zdecydowanie dobrze		raczej dobrze		raczej źle		zdecydowanie źle		trudno powiedzieć	
	IX.99	XI.99	IX.99	XI.99	IX.99	XI.99	IX.99	XI.99	IX.99	XI.99
reformy samorządowo-administracyjnej	2%	1%	34%	26%	30%	39%	15%	13%	19%	20%
reformy służby zdrowia	1%	1%	17%	10%	40%	45%	31%	34%	11%	10%
reformy ubezpieczeń emerytalno-rentowych	3%	2%	31%	23%	29%	33%	17%	18%	20%	24%
reformy szkolnictwa i oświaty	2%	1%	20%	18%	32%	36%	22%	22%	24%	23%

Z porównania obecnie uzyskanych odpowiedzi z danymi z początku września wynika, że pogorszyła się ocena zreformowanych instytucji:

- ➔ władz administracyjno-samorządowych – spadek odsetka ocen pozytywnych o 9 punktów proc.
- ➔ systemu ubezpieczeń emerytalno-rentowych – o 9 punktów proc. mniej ocen pozytywnych
- ➔ służby zdrowia – zmniejszenie udziału ocen pozytywnych o 7 p.p.

Zadowolenie z funkcjonowania reformowanych instytucji jest tym większe, im lepsza ocena własnej sytuacji materialnej. Częściej również dobre zdanie na ten temat mają osoby z wykształceniem wyższym, najmlodszy badani – poniżej 20 roku życia (a w przypadku systemu ubezpieczeń społecznych – również dwudziestolatkowie), a także potencjalni wyborcy AWS i UW (z wyjątkiem oceny służby zdrowia). Pozytywne skutki reform dostrzegają też częściej osoby o centroprawicowych i prawicowych poglądach politycznych, a w przypadku władz administracyjno-samorządowych – również o przekonaniach centrolewicowych.

Działania władz administracyjnych i samorządowych oraz szkolnictwo po wprowadzeniu reform dobrze oceniają ponadto mieszkańcy największych aglomeracji miejskich.

Funkcjonowanie zreformowanych instytucji nie podoba się natomiast częściej niż innym osobom o poglądach lewicowych (a w przypadku służby zdrowia – również zwolennikom opcji centrolewicowej), potencjalnym wyborcom SLD i PSL (z wyjątkiem ocen służby zdrowia), ankietowanym z wykształceniem średnim oraz trzydziestolatkom (z wyjątkiem władz samorządowo-administracyjnych, których nowe funkcjonowanie nie odpowiada szczególnie czterdziestolatkom) i – odnośnie reformy ubezpieczeń emerytalno-rentowych – również czterdziestolatkom.

Na ocenę funkcjonowania służby zdrowia nie ma wpływu fakt korzystania lub nie z usług publicznych placówek po wprowadzeniu reformy – korzystający i niekorzystający niemal tak samo oceniają działanie tej instytucji.

Natomiast oceny zreformowanego szkolnictwa są kształtowane przez kontakt z uczniami szkół podstawowych i gimnazjów – osoby, w których gospodarstwie domowym są dzieci uczęszczające do tych szkół częściej od innych negatywnie wypowiadają się o funkcjonowaniu szkolnictwa po wprowadzeniu zmian (67%).

POZYTYWNE I NEGATYWNE SKUTKI REFORMY SŁUŻBY ZDROWIA

Poza ogólną oceną przewidywanych konsekwencji reform i funkcjonowania zreformowanych instytucji badani zostali poproszeni o wskazanie zmian w służbie zdrowia i szkolnictwie – zarówno na lepsze, jak i na gorsze – które, ich zdaniem, zostały spowodowane przez wprowadzone reformy.

Na pytanie o zmiany na korzyść w służbie zdrowia ponad trzy piąte (62%) badanych stwierdziło, że nic nie zmieniło się na lepsze – jest tak samo jak wcześniej lub gorzej. Ponadto, więcej niż jedna piąta (22%) osób nie potrafiła udzielić odpowiedzi. Tak więc tylko jedna szósta (16%) Polaków spontanicznie wymienia pozytywne skutki reformy w tej instytucji.

Wśród zmian na korzyść wymieniane są takie sprawy jak: lepszy dostęp do lekarzy – udogodnienia w rejestracji i mniejsze kolejki (5%), bardziej uprzejme i zyczliwe podejście personelu medycznego do pacjentów (4%), a także wprowadzenie lekarza rodzinnego (3%) i możliwość wyboru lekarza i przychodni, w której chcemy się leczyć (3%).

Jedyna różnica pomiędzy odpowiedziami osób, które w tym roku korzystały z usług publicznej służby zdrowia i tych, którzy z niej nie korzystali jest to, że korzystający częściej stwierdzają, że nic się na lepsze nie zmieniło, a niekorzystający częściej nie mają na ten temat zdania.

Co, Pana(i) zdaniem, wskutek reformy w służbie zdrowia zmieniło się na lepsze?²			
	ogół	korzystający	niekorzystający
nic nie zmieniło się na lepsze, pogorszyło się lub jest tak samo jak było, nie ma większych różnic, nie ma żadnych dobrych skutków reformy	62%	68%	52%
lepszy dostęp do lekarzy, służby zdrowia – mniejsze kolejki, możliwość rejestracji telefonicznej, nie trzeba czekać, brak kolejek po numerek, wydłużył się czas pracy służby zdrowia, mniej ludzi chodzi do lekarza	5%	6%	3%
podejście personelu medycznego do pacjenta , stosunek lekarzy do pacjentów, bardziej uprzejme podejście do pacjentów, dostrzeganie pacjenta, większe zainteresowanie, obsługa przychodni – pielęgniarki, rejestratorki są bardziej przychylnie, uprzejme, lepsza i miła obsługa, indywidualne podejście do pacjenta, dbanie o pacjenta, dobre traktowanie pacjenta przez lekarza, „teraz lekarz jest dla mnie, a nie ja dla niego”; lekarze bardziej zabiegają o pacjenta	4%	5%	3%
wprowadzenie lekarza rodzinnego , domowego, każdy ma lekarza rodzinnego	3%	4%	2%
możliwość wyboru lekarza(y) , można wybrać przychodnię, szpital, brak rejonizacji, można leczyć się w różnych miejscach	3%	4%	1%
lepsza opieka nad pacjentem, lepsza opieka w szpitalach, wyższy poziom usług, lekarze lepiej leczą, dokładniej badają	1%	1%	1%
inne , m.in.: więcej specjalistów w przychodniach, łatwiejszy kontakt z lekarzami specjalistami, coraz lepsze wyposażenie specjalistyczne, polepszyło się lekarzom, lekarze lepiej zarabiają, większa konkurencja wśród lekarzy, podnoszenie kwalifikacji przez lekarzy	3%	3%	2%
nie wiem, trudno powiedzieć , nie chodzę do lekarza	22%	13%	38%

(Odsetki nie sumują się do 100 ponieważ można było udzielić kilku odpowiedzi).

² W tabeli oprócz danych dla ogółu zestawiono wypowiedzi osób, które zadeklarowały, że od wprowadzenia reformy (czyli od początku roku) korzystały z publicznej służby zdrowia (n=634) i tych, którzy powiedzieli, że nie korzystali z jej usług (n=385).

Znacznie łatwiej jest badanym wskazać utrudnienia, które powstały w służbie zdrowia wskutek reformy, choć i tutaj co piąty Polak (19%) nie potrafi udzielić odpowiedzi.

W spontanicznych wypowiedziach relatywnie najczęściej wymienianymi negatywnymi efektami reformy służby zdrowia są: gorszy, trudniejszy dostęp do lekarzy, badań i szpitali (26%), utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów (23%) oraz wzrost ponoszonych przez pacjentów kosztów leczenia (23%). Ważnym mankamentem jest również biurokracja, uciążliwe formalności związane z wymaganymi dokumentami, skierowaniami i zwolnieniami (9%).

Badani zwracają uwagę również na inne problemy funkcjonowania zreformowanej służby zdrowia: gorsze działanie pierwszej pomocy i pogotowia ratunkowego (5%), lekceważący stosunek personelu medycznego do pacjentów (4%), problemy związane z finansowaniem opieki medycznej – zbyt małymi środkami budżetowymi w stosunku do potrzeb (4%), a także gorsza opieka nad chorymi i obniżeniem poziomu usług medycznych (3%).

Osoby, które korzystały z usług publicznej służby zdrowia częściej od ankietowanych, którzy nie mają własnych doświadczeń z kontaktów ze zreformowaną opieką zdrowotną mają zastrzeżenia związane z trudniejszym uzyskaniem pomocy medycznej: dostępem do lekarzy, również lekarzy specjalistów i badań.

A co, Pana(i) zdaniem, wskutek reformy w służbie zdrowia zmieniło się na gorsze?³			
	ogół	korzystający	niekorzystający
trudniejszy, gorszy dostęp do lekarzy, służby zdrowia, badań, szpitali – trudno się dostać do lekarza, trzeba dłużej czekać, traci się więcej czasu, zwiększyły się kolejki do lekarzy, więcej chodzenia i stania w kolejkach, trudniej z rejestracją, organizacja pracy w przychodni pogorszyła się, wydłużyła się droga do lekarza; nie ma w szkole lekarza, dentyści i nawet pielęgniarki; zlikwidowano ośrodki zdrowia; trudno skorzystać z badań dodatkowych, ograniczenie badań laboratoryjnych	26%	29%	19%
trudniejszy, gorszy dostęp do lekarzy specjalistów - mniejszy dostęp do specjalistów, ciężko się dostać do lekarzy specjalistów, wymagane są skierowania, lekarze nie chcą kierować do specjalistów, trudno dostać skierowanie, zbyt mało specjalistów, długie terminy u specjalistów	23%	28%	13%
opłaty za leczenie, badania, wszystko jest płatne, drogie leki , przerzucanie kosztów leczenia na pacjenta, ludzi nie stać na leczenie, wprowadzenie opłat za niektóre usługi lekarzy i pielęgniarek, większe składki, wzrost cen za usługi, za wszystko trzeba płacić – za igły, za zastrzyk, a nawet za wypisanie recepty, podrozały leki, „reforma doprowadziła, że będąc ubezpieczonym leczy się prywatnie i płatnie”, wiele lekarstw w szpitalach należy wykupywać samemu	23%	24%	21%
biurokracja, uciążliwe formalności - za duży bałagan papierkowy, większa biurokracja, zbyt dużo papierkowej roboty, problemy z wypisywaniem zwolnień, nie każdy lekarz może wystawić wszystkie potrzebne papierki, zbyt wiele formalności, wymaga się mnóstwo dokumentów	9%	10%	8%
ogólne niezadowolenie – wszystko jest złe, gorzej, powstał chaos, jest duży bałagan, ludzie, pracownicy są zawiedzeni	6%	5%	7%
problemy z pogotowiem ratunkowym, pierwsza pomoc – z wzywaniem, opłatami, pacjenci umierają, bo karetki nie chcą przyjeżdżać, wezwanie pogotowia – obawa czy nie trzeba zapłacić, pogotowie nie przyjeżdża – jest za daleko, trzeba płacić za karetkę, brak szybkiej opieki medycznej	5%	5%	4%
podejście personelu medycznego do pacjenta - obsługa pacjenta, lekceważący stosunek do pacjenta, lekarze źle traktują ludzi, bezduszność, znieczulica dla ludzi biednych, odsyłanie od jednego lekarza do drugiego	4%	5%	3%
problemy z finansowaniem służby zdrowia, z kasami chorych – kasy nie chcą płacić za leczenie, brak pieniędzy w kasach chorych, małe fundusze na opiekę zdrowotną, nie ma pieniędzy z kas chorych dla szpitala, mniej pieniędzy	4%	4%	3%
opieka nad chorymi, poziom usług medycznych , nie ma miejsca w szpitalach – zaraz po operacji do domu, złe warunki w szpitalach, bieda w szpitalach, lekarz internista próbuje leczyć na własną rękę zamiast kierować do specjalisty	3%	4%	2%
zwiększyła się korupcja , wzrost łapownictwa, „doktorowi trzeba dać pieniądze jak się do niego idzie”, „lekarz czeka na pieniądze i wtedy inaczej traktuje”, odciągają składkę na kasę chorych, a jeszcze trzeba dać pieniądze lekarzowi	2%	2%	3%
problemy związane z wyborem lekarza, przychodni - konieczność wyboru lekarza i rejonu, nie można zmienić lekarza, nie można być przyjętym przez innego lekarza, nie można przenieść się do innej kasy chorych; brak możliwości wyboru stomatologa	2%	2%	2%
brak informacji , zagmatwana informacja, nikt nic nie wie, dezorientacja pacjentów i lekarzy	1%	1%	2%
inne	3%	4%	2%
nic nie zmieniło się na gorsze , jest tak samo jak było, jest tak samo złe jak było dotąd	8%	10%	5%
nie wiem, trudno powiedzieć , nie chodzę do lekarza	19%	9%	35%

(Odsetki nie sumują się do 100 ponieważ można było udzielić kilku odpowiedzi).

³ W tabeli - oprócz danych dla ogółu - zestawiono wypowiedzi osób, które zadeklarowały, że od wprowadzenia reformy (czyli od początku roku) korzystały z publicznej służby zdrowia (n=634) i tych, którzy powiedzieli, że nie korzystali z jej usług (n=385).

POZYTYWNE I NEGATYWNE SKUTKI REFORMY SZKOLNICTWA I OSWIATY

Tylko co piąta osoba, w której gospodarstwie domowym są dzieci uczące się w szkole podstawowej lub gimnazjum, spontanicznie wymienia korzyści wynikające z reformy szkolnictwa i oświaty. Pozostali stwierdzają, że nic nie zmieniło się na lepsze (43%), nie mają wyrobionego zdania na ten temat (24%) lub stwierdzają, że za wcześnie jest jeszcze na takie oceny (13%).

Wśród wymienianych przez badanych pozytywów, które pojawiły się w szkolnictwie wskutek reformy, ważne miejsce zajmuje zmiana programu nauczania – dostosowanie go do realiów i potrzeb (5%), a także wprowadzenie gimnazjum (4%).

Co, Pana(i) zdaniem, wskutek reformy oświaty i szkolnictwa zmieniło się na lepsze? n=347 ⁴	
nic się nie zmieniło na lepsze lub w ogóle nic się nie zmieniło , nie ma widocznych różnic, jest podobnie, jest jak było	43%
nie można jeszcze ocenić - bo to będzie wiadomo dopiero za kilka lat, za jakiś czas, za wcześnie na ocenę	13%
uwagi na temat programu nauczania: program nauczania zmienił się na lepsze, jest bardziej praktyczny, elastyczny, uproszczony, bliżej życia, lepsze programy nauczania do konkretnych przedmiotów, uproszczenia w omawianych lekturach, lepsze podręczniki, programy nauczania są bardziej realistyczne, dzieci będą miały mniej nauki pamięciowej a więcej wiadomości związanych z zajęciami praktycznymi	5%
podział na szkole podstawowa i gimnazjum , wprowadzenie gimnazjum	4%
uwagi na temat systemu nauczania, metodyki nauczania, z założenia niestresowy system nauczania: stosuje się nowoczesne metody nauczania, nauczyciele muszą mieć indywidualne podejście do dzieci	2%
nowy system oceniania , nie stawia się stopni w niższych klasach, inny sposób oceny ucznia	2%
wprowadzenie nowych przedmiotów lub rozszerzenie ich zakresu nauczania: nauka angielskiego, komputery, wcześniejsze rozpoczęcie nauki języków obcych	2%
wprowadzenie gimnazjum i po nim liceum	1%
stosunek nauczycieli do uczniów , łagodniejsze traktowanie uczniów, lepsze podejście nauczycieli, dzięki czemu dzieci chętniej chodzą do szkoły, łagodniej są traktowane, dzieci mają większą swobodę, lepsza atmosfera w szkołach	1%
reforma szkolnictwa mobilizuje nauczycieli do lepszej pracy , wprowadza zdrową konkurencję, nauczyciele pogłębiają swą wiedzę, doksztalają się	1%
udogodnienia socjalne i organizacyjne: dowożenie dzieci do szkół, posiłki regeneracyjne	1%
inne	2%
nie wiem, trudno powiedzieć	24%

(Odsetki nie sumują się do 100 ponieważ można było udzielić kilku odpowiedzi).

⁴ Pytanie było zadawane tylko tym badającym, w których gospodarstwie domowym są dzieci uczące się w szkole podstawowej lub gimnazjum.

Krytyczne uwagi na temat zreformowanego szkolnictwa wypowiada trzy piąte osób, które – dzięki temu, że w ich gospodarstwie domowym są uczniowie szkół podstawowych lub gimnazjum – mogą mieć na ten temat zdanie.

Stosunkowo najbardziej odczuwanym – 16% wskazanym – mankamentem wprowadzonych zmian jest to, że utworzenie gimnazjum zwiększyło odległość do szkoły, w związku z czym dotarcie dzieci stało się uciążliwe zarówno z powodu trudności komunikacyjnych, jak i zmeczenia dłuższą drogą do szkoły.

Wprowadzona reforma budzi ponadto obawy o obniżenie się poziomu wykształcenia naszego społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży wiejskich lub z biednych rodzin, które – z powodu zbyt wysokich dla nich kosztów kształcenia (opłaty za zajęcia dodatkowe, odpłatne studia, drogie podręczniki) nie będą mogły zdobywać wykształcenia.

Zastrzeżenia budzi ponadto program nauczania, który – zdaniem jednych – jest zbyt obszerny i trudny, podczas gdy w przekonaniu innych – ograniczony i zanizony w porównaniu do poprzedniego.

Badani wskazują ponadto na problemy organizacyjne i finansowe zreformowanego szkolnictwa – to, że zamyka się, likwiduje szkoły podstawowe (6%) i że brak wystarczających funduszy na pomoce naukowe i wyposażenie szkół, remonty, doksztalcenie nauczycieli, przy jednoczesnym nadmiernym kumulowaniu uczniów w klasach i szkołach może przyczynić się do obniżenia poziomu nauczania (5%).

A co, Pana(i) zdaniem, wskutek reformy oświaty i szkolnictwa zmieniło się na gorsze?	
n=347⁵	
nic się nie zmieniło na gorsze lub w ogóle nic się nie zmieniło , nie ma widocznych różnic, jest podobnie, jest jak było, na razie nie widac, żeby było gorzej, nie widzę nic złego - początki są zawsze trudne	17%
wprowadzenie gimnazjum zwiększyło odległość do szkoły - uciążliwe dotarcie do szkoły, dzieci mają za daleko, nie ma autobusów do dowożenia, dzieci są przemęczone za wczesnym wstawaniem, trudny dojazd, dużo czasu pochłania dojazd i powrót ze szkoły	16%
ogólne obniżenie poziomu edukacji społeczeństwa <u>ze względu na pauperyzację społeczeństwa</u>; zamknięta lub ograniczona droga do nauki dla młodzieży i dzieci ze wsi, małych miejscowości lub dzieci i młodzieży z biednych rodzin , młodzież wiejska będzie kończyć edukację na szkole podstawowej, odpłatności za studia, za zajęcia dodatkowe, drogie książki, podręczniki, nie można wykorzystać podręczników z lat ubiegłych	15%
program nauczania : nowy program jest niejasny, obejmuje za dużo materiału, zbyt duży zakres materiału nauczania w krótkim czasie, nie ma czasu na powtórki, za trudny program dla dzieci, zabrano dużo materiału z polskiego i matematyki, za dużo godzin nauczania w ogóle lub z niektórych przedmiotów, zbyt rozszerzony program, zanizony, ograniczony program, za mało lekcji z niektórych przedmiotów, za mało w-f, za mało lekcji języków obcych, zadania stawiane dzieciom są niedostosowane do wieku dzieci	10%
zlikwidowano wiele szkół podstawowych, szkoły stoją puste, często wyremontowane za pieniądze gmin, dobrzy nauczyciele podchodzili do innych szkół	6%
niejasne zasady nowego systemu oceniania uczniów , zmiana systemu oceniania powoduje u dzieci brak motywacji do nauki, nowy sposób oceniania nie zachęca do nauki, wprowadzenie punktacji lub ocen opisowych jest niedobry ani dla nauczyciela ani dla ucznia	5%
ogólne obniżenie poziomu szkolnictwa i oświaty <u>ze względu na brak funduszy ze środków państwowych lub samorządowych</u> , brak dotacji dla szkół na pomoce naukowe, na wystarczającą ilość zajęć, na remonty, na doszkalcenie nauczycieli, zbyt wiele uczniów w klasach, za duża kumulacja dzieci w szkołach	5%
wprowadzenie reformy spowodowało bałagan	5%
zbyt duża różnorodność podręczników , nie ma jednolitych podręczników	4%
nauczyciele nie znają jeszcze nowego programu, nie są przygotowani do realizowania go, brak profesjonalnej kadry nauczycielskiej , nie każdy nauczyciel potrafi stworzyć program autorski, nie przygotowano nauczycieli do realizacji reformy nauczania	3%
niskie płace nauczycieli, zwolnienia w szkolnictwie	3%
inne	9%
nie można jeszcze ocenić - bo to będzie wiadomo dopiero za kilka lat, za jakiś czas, za wcześnie na ocenę	3%
nie wiem, trudno powiedzieć	21%

(Odsetki nie sumują się do 100 ponieważ można było udzielić kilku odpowiedzi).

⁵ Pytanie było zadawane tylko tym badającym, w których gospodarstwie domowym są dzieci uczące się w szkole podstawowej lub gimnazjum.

Jak Pan(i) sądzi, czy rząd zrobił dobrze czy źle, wprowadzając wszystkie cztery reformy w tym samym roku?

		ODPOWIEDZI W %					LICZBA OSÓB
		bardzo dobrze	raczej dobrze	raczej źle	bardzo źle	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		2	13	42	34	10	1023
PŁEĆ	mężczyzna	3	15	38	36	8	491
	kobieta	1	11	45	31	12	532
WIEK	15-19 lat		19	45	23	12	110
	20-29 lat	1	15	50	25	9	191
	30-39 lat	1	12	39	42	6	178
	40-49 lat	5	10	39	38	8	209
	50-59 lat	1	12	39	39	9	126
	60 lat i więcej	2	12	39	32	16	210
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	0	11	41	29	19	287
	zasadnicze zawodowe	2	12	43	32	11	267
	średnie i pomaturalne	2	12	44	38	4	363
	wyższe z niepełnym	6	20	34	37	3	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	1	12	41	33	13	377
	miasto do 100 tys.	2	11	47	32	8	327
	miasto 101-500 tys.	3	13	39	37	8	195
	miasto pow. 500 tys.	5	20	35	33	7	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	3	12	42	38	5	448
	nie pracuje zawodowo	1	14	41	30	13	575
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	5	16	31	48		53
	prywatni przedsiębiorcy	12	8	50	25	5	36
	rolnicy		10	39	44	7	53
	robotnicy	1	12	44	34	10	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi	3	14	46	35	2	149
	gospodynie domowe		16	43	28	13	35
	emeryci i renciści	2	11	40	32	16	292
	uczniowie i studenci		14	47	28	11	116
bezrobotni	1	17	37	34	11	111	
SAMOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	4	19	44	24	9	153
	średnia	2	14	40	32	12	534
	zła	0	8	44	40	7	322
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	2	13	43	33	10	585
	wierzący i niereg. praktykujący	1	12	42	34	11	304
	wierzący lecz niepraktykujący	2	20	31	39	8	85
	niewierzący	10	22	39	30		18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe		5	38	54	3	210
	centrolewicowe		12	43	41	4	127
	centroprawicowe	9	23	37	28	3	77
	prawicowe	6	20	46	22	6	171
	trudno powiedzieć	0	12	43	27	18	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	1	11	39	26	23	230
	raczej się nie interesuje	1	15	45	31	8	413
	raczej się interesuje	3	11	44	39	4	299
	bardzo się interesuje	9	19	19	52	1	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	12	24	34	19	10	90
	PSL		11	41	46	3	52
	SLD	1	7	40	48	5	220
	UW	4	28	33	35		62
	inne	3	12	49	29	7	147

Czy ludzie tacy jak Pan(i) na tych reformach raczej zyskają, czy raczej stracą - NA REFORMIE SAMORZĄDOWO-ADMINISTRACYJNEJ?

		ODPOWIEDZI W %				LICZBA OSÓB
		raczej zyskają	raczej stracą	ani zyskają ani stracą	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		7	26	48	19	1025
PŁEĆ	mężczyzna	9	27	47	18	491
	kobieta	5	25	49	21	534
WIEK	15-19 lat	13	20	45	22	111
	20-29 lat	9	26	47	19	191
	30-39 lat	9	24	49	17	178
	40-49 lat	7	34	41	19	209
	50-59 lat	3	26	49	22	126
	60 lat i więcej	2	22	57	20	211
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	2	25	48	25	287
	zasadnicze zawodowe	5	30	46	19	267
	średnie i pomaturalne	10	26	48	16	364
	wyższe z niepełnym	16	17	50	16	105
MIEJSCA ZAMIESZKANIA	wieś	4	28	45	23	377
	miasto do 100 tys.	8	25	51	16	329
	miasto 101-500 tys.	8	23	48	20	195
	miasto pow. 500 tys.	11	26	46	18	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	10	25	48	17	448
	nie pracuje zawodowo	4	27	48	21	577
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	17	20	45	17	53
	prywatni przedsiębiorcy	13	19	57	11	36
	rolnicy	4	36	34	26	53
	robotnicy	4	30	46	20	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi	13	23	50	14	149
	gospodynie domowe		37	29	34	35
	emeryci i renciści	1	21	56	22	293
	uczniowie i studenci	13	19	46	22	117
	bezrobotni	4	40	40	15	111
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	15	20	49	16	153
	średnia	6	23	50	21	536
	zła	4	34	43	19	322
POSTANOWIENIE DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	4	24	52	19	586
	wierzący i niereg. praktykujący	10	30	41	20	304
	wierzący lecz niepraktykujący	7	27	44	21	85
	niewierzący	30	26	44		18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	3	35	48	13	210
	centrolewicowe	9	28	49	14	127
	centroprawicowe	17	21	52	10	78
	prawicowe	11	25	50	14	171
	trudno powiedzieć	5	22	46	28	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	4	25	43	28	231
	raczej się nie interesuje	8	27	47	18	415
	raczej się interesuje	7	25	53	15	299
	bardzo się interesuje	11	28	47	14	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	3	18	63	15	90
	PSL	5	40	30	26	52
	SLD	6	29	50	15	220
	UW	27	12	51	10	62
	inne	8	28	46	18	147

Jak ocenia Pan(i) działania władz samorządowo-administracyjnych po wprowadzeniu reformy samorządowo-administracyjnej?

		ODPOWIEDZI W %					LICZBA OSÓB
		bardzo dobrze	raczej dobrze	raczej źle	bardzo źle	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		1	26	39	13	20	1025
PŁEĆ	mężczyzna	1	29	37	14	18	491
	kobieta	1	23	41	12	22	534
WIEK	15-19 lat	2	38	25	6	29	111
	20-29 lat	2	27	43	11	17	191
	30-39 lat	1	27	44	14	14	178
	40-49 lat	1	21	42	20	16	209
	50-59 lat	1	25	39	11	24	126
	60 lat i więcej	1	25	36	11	26	211
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	1	25	34	10	31	287
	zasadnicze zawodowe	1	23	44	12	20	267
	średnie i pomaturalne	1	28	41	16	14	364
	wyższe z niepełnym	3	33	35	15	14	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	1	24	40	10	26	377
	miasto do 100 tys.	1	27	44	14	13	329
	miasto 101-500 tys.	2	24	36	13	25	195
	miasto pow. 500 tys.	2	36	29	20	14	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	2	26	42	14	17	448
	nie pracuje zawodowo	1	27	37	12	23	577
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	2	25	47	14	12	53
	prywatni przedsiębiorcy	7	46	25	10	12	36
	rolnicy	1	15	47	10	26	53
	robotnicy	1	19	46	14	19	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi	1	31	39	13	16	149
	gospodynie domowe		23	45	8	23	35
	emeryci i renciści	1	25	37	12	25	293
	uczniowie i studenci	2	39	30	7	22	117
	bezrobotni	1	22	38	22	17	111
SAMOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	3	39	30	9	19	153
	średnia	1	25	40	12	22	536
	zła	0	22	43	17	18	322
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	1	27	40	12	20	586
	wierzący i niereg. praktykujący	1	25	39	12	22	304
	wierzący lecz niepraktykujący	2	29	33	19	17	85
	niewierzący	7	29	40	20	5	18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	0	21	48	17	13	210
	centrolewicowe	1	34	47	9	9	127
	centroprawicowe	5	40	39	6	10	78
	prawicowe	3	34	36	12	14	171
	trudno powiedzieć	0	21	34	13	31	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	1	23	28	14	33	231
	raczej się nie interesuje	1	25	46	10	18	415
	raczej się interesuje	2	28	41	13	16	299
	bardzo się interesuje	5	33	29	24	10	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	6	37	25	10	21	90
	PSL		17	47	15	21	52
	SLD	1	23	44	16	16	220
	UW	5	38	34	8	14	62
	inne	1	29	45	12	14	147

Czy ludzie tacy jak Pan(i) na tych reformach raczej zyskają, czy raczej tracą - NA REFORMIE UBEZPIECZEŃ EMERYTALNO-RENTOWYCH?

		ODPOWIEDZI W %				LICZBA OSÓB
		raczej zyskają	raczej tracą	ani zyskają ani tracą	trudno powiedzieć	
OGOŁEM		14	32	30	24	1025
PŁEĆ	mężczyzna	17	34	27	22	491
	kobieta	12	30	33	25	534
WIEK	15-19 lat	25	19	20	37	111
	20-29 lat	24	28	27	21	191
	30-39 lat	20	34	23	24	178
	40-49 lat	12	39	25	24	209
	50-59 lat	7	37	36	20	126
	60 lat i więcej	3	29	46	22	211
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	6	29	35	30	287
	zasadnicze zawodowe	12	39	25	23	267
	średnie i pomaturalne	17	31	30	22	364
	wyższe z niepełnym	33	25	28	14	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	8	34	30	27	377
	miasto do 100 tys.	16	29	34	21	329
	miasto 101-500 tys.	17	28	27	28	195
	miasto pow. 500 tys.	25	36	25	15	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	19	33	26	21	448
	nie pracuje zawodowo	11	30	33	26	577
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	35	25	25	15	53
	prywatni przedsiębiorcy	30	24	23	23	36
	rolnicy	4	37	29	30	53
	robotnicy	13	37	23	26	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi	20	32	30	18	149
	gospodynie domowe	13	40	8	39	35
	emeryci i renciści	4	31	42	22	293
	uczniowie i studenci	26	19	22	33	117
	bezrobotni	12	37	29	21	111
SAMOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	34	18	25	24	153
	średnia	14	29	33	24	536
	zła	7	43	27	23	322
TOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	11	31	34	24	586
	wierzący i niereg. praktykujący	18	34	23	25	304
	wierzący lecz niepraktykujący	21	32	29	17	85
	niewierzący	40	31	23	6	18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	10	42	31	18	210
	centrolewicowe	22	34	31	13	127
	centroprawicowe	28	27	34	12	78
	prawicowe	19	26	31	24	171
	trudno powiedzieć	10	29	29	32	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	8	27	34	30	231
	raczej się nie interesuje	14	34	29	23	415
	raczej się interesuje	16	31	30	23	299
	bardzo się interesuje	26	34	27	13	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	15	26	39	20	90
	PSL	8	41	26	24	52
	SLD	12	36	32	20	220
	UW	38	19	30	13	62
	inne	20	33	33	15	147

Jak ocenia Pan(i) system ubezpieczeń emerytalno-rentowych po wprowadzeniu reformy ubezpieczeń emerytalno-rentowych?

		ODPOWIEDZI W %					LICZBA OSÓB
		bardzo dobrze	raczej dobrze	raczej źle	bardzo źle	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		2	23	33	17	24	1024
PŁEĆ	mężczyzna	2	26	31	19	21	490
	kobieta	2	20	36	16	27	534
WIEK	15-19 lat	2	31	32	4	31	111
	20-29 lat	3	29	36	16	17	191
	30-39 lat	1	26	34	22	17	178
	40-49 lat	3	19	35	22	21	209
	50-59 lat	2	22	27	18	31	126
	60 lat i więcej	1	15	34	17	33	210
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	1	19	32	13	35	287
	zasadnicze zawodowe	2	24	35	16	23	267
	średnie i pomaturalne	2	23	36	21	18	363
	wyższe z niepełnym	2	30	28	22	17	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	2	22	31	14	31	377
	miasto do 100 tys.	3	23	38	18	18	329
	miasto 101-500 tys.	2	20	35	19	24	194
	miasto pow. 500 tys.	1	27	27	23	22	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	4	24	33	21	18	448
	nie pracuje zawodowo	1	22	34	15	29	576
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	6	25	33	23	13	53
	prywatni przedsiębiorcy	4	41	26	18	11	36
	rolnicy		20	32	12	36	53
	robotnicy	3	23	40	18	16	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi	4	20	33	24	18	149
	gospodynie domowe		29	35	9	26	35
	emeryci i renciści	1	16	31	18	34	292
	uczniowie i studenci	2	34	35	4	24	117
bezrobotni		24	36	20	21	111	
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	5	32	27	15	21	153
	średnia	2	24	32	15	26	535
	zła	0	17	39	22	22	322
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	1	23	36	17	23	585
	wierzący i niereg. praktykujący	3	22	32	16	28	304
	wierzący lecz niepraktykujący	5	27	29	20	19	85
	niewierzący		39	31	24	6	18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	2	21	41	22	14	210
	centrolewicowe	1	26	36	18	19	127
	centroprawicowe	4	26	43	14	13	78
	prawicowe	4	28	35	18	16	170
	trudno powiedzieć	1	20	27	16	36	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	1	16	31	18	34	231
	raczej się nie interesuje	1	27	35	16	21	415
	raczej się interesuje	3	22	36	16	23	298
	bardzo się interesuje	6	24	23	31	17	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	5	34	25	12	25	90
	PSL		19	38	20	23	52
	SLD	2	22	35	21	20	220
	UW	7	25	37	16	15	62
	inne	3	28	28	21	21	146

Czy ludzie tacy jak Pan(i) na tych reformach raczej zyskają, czy raczej tracą - NA REFORMIE SZKOLNICTWA I OŚWIATY?

		ODPOWIEDZI W %				LICZBA OSÓB
		raczej zyskają	raczej tracą	ani zyskają ani tracą	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		9	27	37	27	1025
PŁEĆ	mężczyzna	12	27	34	27	491
	kobieta	7	27	39	26	534
WIEK	15-19 lat	29	20	36	15	111
	20-29 lat	10	32	31	26	191
	30-39 lat	13	35	29	23	178
	40-49 lat	5	30	34	31	209
	50-59 lat	4	21	40	35	126
	60 lat i więcej	2	19	51	28	211
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	7	21	42	30	287
	zasadnicze zawodowe	8	34	32	27	267
	średnie i pomaturalne	11	27	37	25	364
	wyższe z niepełnym	14	31	34	21	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	8	33	33	26	377
	miasto do 100 tys.	9	24	42	25	329
	miasto 101-500 tys.	13	20	38	29	195
	miasto pow. 500 tys.	8	28	33	31	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	10	29	33	28	448
	nie pracuje zawodowo	9	26	40	25	577
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	13	32	35	21	53
	prywatni przedsiębiorcy	17	20	26	36	36
	rolnicy	2	37	33	28	53
	robotnicy	10	29	33	28	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi	8	31	33	28	149
	gospodynie domowe	6	33	27	34	35
	emeryci i renciści	3	20	47	30	293
	uczniowie i studenci	23	25	34	18	117
	bezrobotni	10	36	37	17	111
SAMOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	20	20	36	24	153
	średnia	9	24	40	27	536
	zła	4	34	33	28	322
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	8	26	39	27	586
	wierzący i niereg. praktykujący	11	30	33	26	304
	wierzący lecz niepraktykujący	8	26	36	29	85
	niewierzący	17	30	48	5	18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	7	38	35	21	210
	centrolewicowe	11	29	42	19	127
	centroprawicowe	14	23	41	22	78
	prawicowe	13	23	36	28	171
	trudno powiedzieć	8	24	36	32	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	8	24	37	31	231
	raczej się nie interesuje	10	31	34	24	415
	raczej się interesuje	9	23	39	29	299
	bardzo się interesuje	13	29	39	19	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	9	19	46	27	90
	PSL	9	41	28	21	52
	SLD	7	30	36	27	220
	UW	15	17	45	23	62
	inne	11	30	37	21	147
CZY W GOSPODARSTWIE DOMOWYM SĄ UCZNIOWIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB GIMNAZJUM?	tak	11	33	34	21	347
	nie	8	24	38	29	678

Jak ocenia Pan(i) szkolnictwo po wprowadzeniu reformy szkolnictwa i oświaty?

		ODPOWIEDZI W %					LICZBA OSOB
		bardzo dobrze	raczej dobrze	raczej źle	bardzo źle	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		1	17	36	22	23	1025
PŁEĆ	mężczyzna	2	17	35	24	23	491
	kobieta	1	17	37	21	23	534
WIEK	15-19 lat	2	30	38	13	17	111
	20-29 lat	2	22	33	25	17	191
	30-39 lat	1	16	42	26	15	178
	40-49 lat	1	14	35	26	23	209
	50-59 lat		13	36	24	27	126
	60 lat i więcej	1	12	34	17	36	211
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	1	17	32	14	35	287
	zasadnicze zawodowe	2	15	41	24	19	267
	średnie i pomaturalne	1	16	37	26	20	364
	wyższe z niepełnym		25	34	29	12	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	2	16	34	21	27	377
	miasto do 100 tys.	2	19	40	22	18	329
	miasto 101-500 tys.	1	13	40	21	24	195
	miasto pow. 500 tys.	1	22	26	28	23	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	2	17	38	26	17	448
	nie pracuje zawodowo	1	17	35	20	27	577
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	2	24	35	30	9	53
	prywatni przedsiębiorcy	4	32	19	22	22	36
	rolnicy		14	34	30	22	53
	robotnicy	4	12	45	19	20	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi		18	41	27	14	149
	gospodynie domowe		21	39	16	24	35
	emeryci i renciści	1	11	33	19	36	293
	uczniowie i studenci	2	27	40	16	14	117
	bezrobotni	1	21	32	25	20	111
SAMOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	3	27	30	17	22	153
	średnia	1	18	36	21	23	536
	zła	1	11	39	27	23	322
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	2	18	37	21	22	586
	wierzący i niereg. praktykujący	1	15	35	21	28	304
	wierzący lecz niepraktykujący	3	16	32	30	19	85
	niewierzący		18	51	31		18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	1	7	52	27	14	210
	centrolewicowe	1	22	37	22	18	127
	centroprawicowe	2	26	43	16	14	78
	prawicowe	1	27	31	20	21	171
	trudno powiedzieć	2	15	29	22	31	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	1	14	30	24	32	231
	raczej się nie interesuje	1	18	40	22	19	415
	raczej się interesuje	2	16	37	21	24	299
	bardzo się interesuje	4	26	28	28	14	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	3	33	32	8	24	90
	PSL		14	43	26	17	52
	SLD	1	8	43	29	20	220
	UW	1	34	30	24	11	62
	inne	3	19	31	21	27	147
CZY W GOSPODARSTWIE DOMOWYM SĄ UCZNIOWIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB GIMNAZJUM?	tak	1	16	41	26	15	347
	nie	1	18	33	20	27	678

Czy ludzie tacy jak Pan(i) na tych reformach raczej zyskają, czy raczej tracą - NA REFORMIE SŁUŻBY ZDROWIA?

		ODPOWIEDZI W %				LICZBA OSOB
		raczej zyskają	raczej tracą	ani zyskają ani tracą	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		8	57	22	14	1025
PŁEĆ	mężczyzna	8	58	20	14	491
	kobieta	7	56	23	14	534
WIEK	15-19 lat	14	46	23	17	111
	20-29 lat	8	51	26	14	191
	30-39 lat	6	59	22	13	178
	40-49 lat	8	62	18	12	209
	50-59 lat	5	65	15	15	126
	60 lat i więcej	6	58	24	12	211
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	5	55	24	16	287
	zasadnicze zawodowe	6	62	20	12	267
	średnie i pomaturalne	8	56	22	14	364
	wyższe z niepełnym	17	55	16	12	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	6	58	22	14	377
	miasto do 100 tys.	7	56	26	12	329
	miasto 101-500 tys.	10	58	17	15	195
	miasto pow. 500 tys.	10	57	19	13	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	9	56	22	13	448
	nie pracuje zawodowo	6	58	22	14	577
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	14	55	19	12	53
	prywatni przedsiębiorcy	17	49	22	11	36
	rolnicy	4	64	20	12	53
	robotnicy	4	58	23	15	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi	11	54	23	12	149
	gospodynie domowe	4	66	15	16	35
	emeryci i renciści	6	60	21	13	293
	uczniowie i studenci	10	48	22	20	117
	bezrobotni	6	62	22	9	111
SAMOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	15	47	24	15	153
	średnia	8	53	25	14	536
	zła	3	70	15	12	322
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	6	57	25	11	586
	wierzący i nierę. praktykujący	9	59	15	17	304
	wierzący lecz niepraktykujący	6	60	20	13	85
	niewierzący	11	62	15	12	18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	4	75	15	6	210
	centrolewicowe	8	60	21	11	127
	centroprawicowe	13	48	28	12	78
	prawicowe	12	54	22	13	171
	trudno powiedzieć	7	51	24	19	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	6	50	25	19	231
	raczej się nie interesuje	7	60	20	12	415
	raczej się interesuje	7	61	20	12	299
	bardzo się interesuje	16	52	22	10	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	13	41	33	14	90
	PSL	6	66	16	11	52
	SLD	4	67	20	9	220
	UW	22	30	25	23	62
	inne	10	55	24	10	147
KORZYSTANIE Z PUBLICZNEJ SŁUŻBY ZDROWIA PO WPROWADZENIU REFORMY	tak	8	60	21	11	634
	nie	6	54	22	18	385

Jak ocenia Pan(i) służbę zdrowia po wprowadzeniu reformy służby zdrowia?

		ODPOWIEDZI W %					LICZBA OSÓB
		bardzo dobrze	raczej dobrze	raczej źle	bardzo źle	trudno powiedzieć	
OGÓLEM		1	10	45	34	10	1025
PŁEĆ	mężczyzna	1	10	44	35	10	491
	kobieta	0	10	46	33	11	534
WIEK	15-19 lat		19	42	18	20	111
	20-29 lat	1	9	48	35	7	191
	30-39 lat	1	6	51	37	6	178
	40-49 lat	1	9	44	39	8	209
	50-59 lat		9	46	38	7	126
	60 lat i więcej	1	13	39	30	17	211
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	0	13	42	28	17	287
	zasadnicze zawodowe	0	8	46	35	11	267
	średnie i pomaturalne	0	8	49	35	7	364
	wyższe z niepełnym	2	15	38	40	5	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	0	12	43	30	14	377
	miasto do 100 tys.	1	10	49	32	9	329
	miasto 101-500 tys.	1	7	43	38	10	195
	miasto pow. 500 tys.	1	10	42	42	5	125
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	pracuje zawodowo	1	9	47	38	6	448
	nie pracuje zawodowo	0	12	44	30	14	577
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	4	3	48	42	3	53
	prywatni przedsiębiorcy		20	46	31	3	36
	rolnicy		12	38	45	5	53
	robotnicy	1	7	50	34	9	157
	pracownicy fizyczno-umysłowi		8	51	37	4	149
	gospodynie domowe		10	60	20	10	35
	emeryci i renciści	1	11	39	35	15	293
	uczniowie i studenci		14	47	22	18	117
bezrobotni		13	44	32	10	111	
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	2	16	40	32	11	153
	średnia	0	10	46	32	12	536
	zła	0	8	46	38	7	322
STOSUNEK DO WARY	wierzący i regularnie praktykujący	1	12	47	31	10	586
	wierzący i niereg. praktykujący		9	42	37	11	304
	wierzący lecz niepraktykujący		6	44	42	8	85
	niewierzący	7	10	39	43		18
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe		5	53	39	3	210
	centrolewicowe		7	52	35	6	127
	centroprawicowe	1	17	50	31	1	78
	prawicowe	2	16	45	29	8	171
	trudno powiedzieć	0	11	38	33	18	438
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesuje	0	11	36	31	22	231
	raczej się nie interesuje		11	51	31	8	415
	raczej się interesuje	1	7	48	37	7	299
	bardzo się interesuje	4	15	30	49	2	72
AKTUALNE PREFERENCJE WYBORCZE	AWS	2	25	39	23	10	90
	PSL		11	41	40	8	52
	SLD		5	46	42	6	220
	UW	3	10	47	35	5	62
	inne	1	10	48	33	9	147
KORZYSTANIE Z PUBLICZNEJ SŁUŻBY ZDROWIA PO WPROWADZENIU REFORMY	tak	1	10	45	35	9	634
	nie	0	10	44	32	13	385